

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/211/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112224753
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7112224753.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu F. X..H..E.. so sídlom v W., F. Č.. XX, proti žalovanej X. H. za ktorú koná P. X. X. H. X. X. Q. W., Ž. A. Č.. XX, o náhradu škody nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 11.12.2012 č.k. 19C 268/2012-28 a zo dňa 7.1.2014 č.k. 19C 268/2012-103 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie zo dňa 11.12.2012 č.k. 19C/268/2012-28.

P o t v r d z u j e uznesenie zo dňa 7.1.2014 č.k. 19C 268/2012-103.

o d ō v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením zo dňa 11.12.2012 súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť v lehote desiatich dní od doručenia výzvy zaplatiť súdny poplatok v sume 264,- eur za vznesenú námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Napadnutým uznesením zo dňa 7.1.2014 súd prvého stupňa nevyhovel návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 písm. c/ O.s.p..

Uznesenie odôvodnil, že Ústavný súd SR mu písomne oznámil, že dňa 11.3.2013 mu bola doručená sťažnosť žalobcu, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd SR uznesenie sp.zn. IV.ÚS 511 /2013 zo dňa 15.8.2013 predmetnú sťažnosť spojil spolu s inými sťažnosťami žalobcu na spoločné konanie pod sp.zn. Rvp 11737/2013 a túto odmietol pre nedostatok právomoci Ústavného súdu na prerokovanie. Uznesenie Ústavného súdu SR nadobudlo právoplatnosť dňa 13.9.2013. Podľa názoru súdu prvého stupňa v dôsledku rozhodnutia Ústavného súdu SR o zamietnutí sťažnosti žalobcu pre nedostatok právomoci Ústavného súdu SR na jej prerokovanie neexistuje dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ ani podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.. Z uvedených dôvodov preto návrhu na prerušenie konania nevyhovel.

Proti v poradí prvému uzneseniu súdu prvého stupňa o povinnosti zaplatiť súdny poplatok (v ďalšom texte aj : "uznesenie zo dňa 5.12.2012") podal včas odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil bez náhrady. V odvolaní uviedol, že nepodal námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 1 O.s.p.. Spoplatňovanie fiktívneho návrhu je preto bezpredmetné. Jeho podanie, ktoré súd prvého stupňa posúdil ako námietku zaujatosti a podrobil spoplatneniu, neobsahuje obligatórne náležitosti predpísané ust. § 15a ods. 3 O.s.p. pre námietku zaujatosti. Súd teda jeho podanie po obsahovej stránke nemohol vyhodnotiť ako námietku zaujatosti. V úvode žaloby uviedol skutočnosti preukazujúce fakt, že inak vecne a miestne príslušný okresný súd nemôže vo veci konať, pretože jeho sudcovia sú z prejednávania veci vylúčení, keďže majú pomer k veci a k účastníkom konania a sú teda vo veci zaujatí (§ 14 O.s.p.). Súd prvého stupňa má preto postupovať zákonným spôsobom a podľa § 12 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 12 ods. 3 O.s.p. požiadať príslušný krajský

súd, aby prikázal vec na prejednanie inému súdu toho istého stupňa. Vo veci nejde o vhodnosť, ale nutnosť. Vec musí byť prikázaná inému súdu preto, aby konanie bolo spravodlivé a vo veci samej rozhodoval nestranný zákonný sudca. Ak by aj súd mal za to, že vo veci je nutné uhradiť poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky 17a zákona o súdnych poplatkoch tvrdí, že mu nie je možné uložiť povinnosť zaplatiť súdne poplatky. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 4 ods. 1 písm. k/ zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého je súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobené nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatkov oslobodené. Rovnako sa to týka poplatkov za podané návrhy vo veci samej, znalecké dokazovanie, či návrhy na vylúčenie sudcov. V zmysle tohto ustanovenia v konaní súdne poplatky neplatí.

Aj proti v poradí druhému uzneseniu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (v ďalšom texte aj : "uznesenie zo dňa 10.6.2013") podal včas odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. V odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí vôbec nekonkretizuje, prečo sa v čase rozhodovania domnieval, že neboli splnené podmienky pre prerušenie konania. Uvedené rozhodnutie je preto nepreskúmateľné a musí byť zrušené. Napadnuté rozhodnutie je potrebné považovať za arbitrárne a tým aj za ústavne neakceptovateľné. Zo zásady spravodlivého súdneho konania vyplýva potreba, aby odôvodnenie výroku súdneho rozhodnutia o otázke neprerušenia konania zodpovedalo požiadavke preukázania skutočnosti vypovedajúci o možnosti pokračovať v konaní a to mimo rozumných pochybností. Vyslovil nesúhlas s tvrdením súdu, že návrh na prerušenie konania nepodporil žiadnymi listinami. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že ešte dňa 7.6.2013 elektronicky podal na zverejnenú emailovú adresu súdu návrh na zrušenie pojednávania spolu s prílohou - ústavnou sťažnosťou. V čase podania návrhu na prerušenie konania súd disponoval ústavnou sťažnosťou a mal poznať jej obsah a dôvody. Má teda za to, že riadne a včas požiadal o prerušenie konania, uviedol dôležité dôvody a predložil súdu listiny spájané s označenými dôvodmi. Uskutočnil podanie, ktorým upovedomil súd o skutočnosti nasvedčujúcej tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie rozhodnutia je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu nič nemení na tom, že v očiach žalobcu a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Je tomu tak aj preto, že rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach. Ďalej žalobca uviedol, že podal ústavnú sťažnosť pre porušenie jeho práva na nestranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu; nebolo a nie je prípustné, aby konanie pokračovalo a aby sa naďalej vykonávali úkony a rozhodoval vylúčený sudca. Konanie malo byť rozhodne prerušené až do rozhodnutia Ústavného súdu o otázke nestrannosti súdu ako to žiadal a žiada. Právo na nestranného sudcu je súčasťou práva na spravodlivý proces, ktorý je zaručený nielen ústavou, ale aj dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujatý a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodovanie vo veci. Vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby žiada žalobca, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Na základe podaných odvolaní odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenia a konanie im predchádzajúce podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolania žalobcu nie sú dôvodné.

Vo vzťahu k uzneseniu zo dňa 11.12.2012 odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ktorý následne aj správne právne posúdil ak uznesením uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanú námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov.

K odvolaniu žalobcu je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné ak vychádza z názoru, že v konaní nepodal námietku zaujatosti vo vzťahu k sudcom Okresného súdu Spišská Nová Ves.

Podľa § 15a ods. 1 O.s.p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť

Podľa § 15a ods. 2 O.s.p. účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa ods. 1 najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený.

Podľa § 15a ods. 3 O.s.p. v námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Citované zákonné ustanovenie § 15a upravuje právo účastníkov uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť a zároveň obsahuje obligatórne náležitosti pre námietku zaujatosti medzi ktoré patrí označenie sudcu proti ktorému námietka smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený a okolnosť, kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Iba na podania, ktoré nespĺňajú náležitosti námietky zaujatosti súd neprihliada a v takomto prípade sa vec nadriadenému súdu ani nepredkladá.

V prejednávanej veci ako vyplýva zo žalobného návrhu žalobcu tento v úvode žalobného návrhu upozorňuje na fundamentálnu skutočnosť spojenú s argumentom o predpojatosti okresného súdu, ktorý má vec prejednať. Podľa názoru žalobcu súd prvého stupňa zapríčinil svojim nelegálnym konaním (nesprávnym úradným postupom) vznik škody na jeho strane a preto nemôže byť zároveň orgánom súdnej moci, ktorý bude o tejto škode rozhodovať. Uviedol, že ak bol sám okresný súd ako štátny orgán škodcom v spore medzi žalobcom a štátom, tak je vylúčený, aby prostredníctvom sudcov rozhodoval predmetný spor. V tejto súvislosti poukazuje na uznesenie súdu Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 65/05 ktorý sa práve vyjadril k potrebe uplatňovania objektívneho hľadiska pri posudzovaní skutočností významných pre rozhodovanie o nezaujatosti sudcov. Bol teda toho názoru, že pridelenie veci niektorému zo sudcov Okresného súdu Spišská Nová Ves by porušilo jeho právo na prerokovanie veci nezávislým a nestranným súdom, pretože podľa rozvrhu práce, na súde neexistuje sudca, ktorý by nebol vo veci zaujatý. Navrhol preto, aby nadriadený súd rozhodol o prikázaní veci inému súdu, pretože sudcovia Okresného súdu Spišská Nová Ves sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkom konania.

Z uvedeného je zrejmé, že žalobca uplatnil v konaní námietku zaujatosti, ktorá má obligatórne náležitosti vyžadované ust. § 15a ods. 3 O.s.p. pre námietku zaujatosti, lebo z jeho podania je zrejmé, že námietka zaujatosti smeruje proti sudcom Okresného súdu Spišská Nová Ves uvádza aj dôvody, pre ktoré majú byť sudcovia vylúčení (sudcovia zapríčinili svojim nelegálnym konaním vznik škody na strane žalobcu) a z podania je aj zrejmé, kedy sa žalobca o dôvode vylúčenia dozvedel. Nemožno sa však stotožniť s tvrdením žalobcu o predpojatosti okresného súdu, pretože námietku zaujatosti možno uplatniť iba voči sudcom, nie však voči súdu. Preto až keď sudcovia príslušného súdu sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, nadriadený súd v takom prípade prikáže vec na prejednanie inému súdu toho istého stupňa. Keďže žalobca tvrdil, že podľa rozvrhu práce na súde prvého stupňa neexistuje sudca, ktorý by nebol vo veci zaujatý, správne súd prvého stupňa postupoval, ak podanie žalobcu podľa obsahu posúdil ako uplatnenú námietku zaujatosti podľa citovaného ust. § 15a ods. 1 O.s.p..

Za dôvodné nemožno považovať ani odvolanie žalobcu, ak vychádza z názoru, že v zmysle ust. § 4 ods. 1 písm. k/ zákona o súdnych poplatkoch v konaní súdne poplatky nemá povinnosť platiť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Z.z. od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Z.z. o vznesenej námietke zaujatosti účastníkom konania sa platí súdny poplatok v sume 66,- eur.

Podľa názoru odvolacieho súdu zákonné oslobodenie, či už vecné (§ 4 ods. 1) alebo osobné (§ 4 ods. 2) sa vzťahuje iba na súdny poplatok z návrhu na začatie konania. Len oslobodenie na základe rozhodnutia a to podľa § 138 ods. 1 O.s.p. zvyhodňuje účastníkov vo väčšom rozsahu. Žalobca však v konaní nebol súdnym rozhodnutím oslobodený od súdnych poplatkov. Z tohto dôvodu skutočnosť, že konanie (o náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym

úradným postupom) je od súdnych poplatkov vecne oslobodené, nemá vplyv na jeho zákonnú povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti.

Ani vo vzťahu k uzneseniu zo dňa 7.1.2014, ktorým súd prvého stupňa zamietol nárok žalobcu na prerušenie konania nemožno považovať odvolanie žalobcu za dôvodné.

So zreteľom na obsah odvolania žalobcu, odvolací súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom.

Odňatie možnosti pred súdom konať sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článok č. 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecnými záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné právo, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne a jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Po preskúmaní odvolací súd dospel k záveru, že tento odvolací dôvod nie je dôvodný, nakoľko súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p.. V odôvodnení rozhodnutia vysvetlil, prečo sa v čase rozhodovania domnieval, že neboli splnené podmienky pre prerušenie konania ak uviedol, že žalobca sa v konaní domáha nároku, ktorý je tunajší súd v tomto konaní oprávnený riešiť a nedospel k záveru, že by všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, bol v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou. Ďalej súd uviedol, že mal za to, že sťažnosť žalobcu, aj keď bola skutočne podaná na Ústavnom súde Slovenskej republiky nezakladá také konanie, v ktorom by sa riešila otázka majúca význam pre rozhodnutie súdu. Ďalej súd prvého stupňa v dôvodoch poukázal na skutočnosť, že jeho nadriadený súd právoplatne rozhodol o vznesenom návrhu žalobcu na vylúčenie sudcov a preto vo veci konajúca sudkyňa je povinná vo veci konať bez zbytočných prieťahov. Mal za to, že Krajský súd v Košiciach sa zaoberal všetkými dôvodmi žalobcu, pre ktoré žiadal vylúčenie sudcov tunajšieho súdu, vo veci rozhodol a toto rozhodnutie je pre súd a vo veci konajúcu sudkyňu záväzné.

Odôvodnenie súdu prvého stupňa teda obsahuje dostatočné odôvodnenie výroku z ktorého bolo možné zistiť, akými úvahami bol súd vedený pri jeho koncipovaní a teda nemožno súhlasiť s námietkou žalobcu v odvolaní, že ide o rozhodnutie nepreskúmateľné.

Pre potvrdenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd uvádza nasledujúce :

Podľa § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Ustanovenie § 109 O.s.p. určuje prípady, v ktorých dochádza k prerušeniu konania rozhodnutím súdu preto, že v konaní sa vyskytla prekážka, ktorá dočasne bráni jeho pokračovaniu. V ods. 1 sú uvedené prípady, v ktorých je súd povinný konanie prerušiť. Podľa ods. 1 písm. b/ tohto ustanovenia je súd povinný konanie prerušiť ak závisí rozhodnutie na riešení predbežnej otázky, ktorú nesmie sám riešiť. Takou otázkou je otázka, ktorá nespadá do civilnej právomoci súdov (§ 7 O.s.p.). Takou otázkou však nie je otázka zákonného sudcu a navyše, ako správne uviedol súd prvého stupňa, táto otázka bola vyriešená jeho nadriadeným súdom. Z tohto dôvodu sťažnosť žalobcu aj keď bola podaná na Ústavnom súde nezakladá dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p..

Ustanovenie § 109 ods. 2 upravuje situáciu, kedy súd na základe vlastnej úvahy môže rozhodnúť o prerušení konania, ak vzniknú v konaní určité prekážky. Na rozdiel od ust. § 109 ods. 1 O.s.p., ktorý taxatívne vymenúva prekážky konania, v prípade ktorých je súd povinný konanie prerušiť, ustanovenie ods. 2 vymenúva prekážky, kedy je posúdenie opodstatnenosti prerušenia konania ponechané na úvahu konajúceho súdu. To znamená, že je len na úvahe súdu, či v prípade vzniku určitej zákonom vymedzenej prekážky konania, toto preruší, alebo bude v konaní ďalej pokračovať.

Preto ak súd v prejednávanej veci vychádzal z názoru, že sťažnosť žalobcu podaná na Ústavnom súde Slovenskej republiky nezakladá také konanie, v ktorom by sa riešila otázka majúca význam pre rozhodnutie súdu, nemožno mu nič vyčítať, ak návrhu na prerušenie konania z tohto dôvodu nevyhovel.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie sú dané žalobcom uvádzané odvolacie dôvody, preto odvolací súd postupom podľa § 219 O.s.p. napadnuté uznesenia ako vecne správne potvrdil.

Uvedené uznesenie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.